

KRESŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLICKÉ NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ NEDEL'U NA ŠESTNÁST' STRANÁCH.

<p>Predplatná cena : Na celý rok ... 4 koruny — hal. Na pol roka ... 2 " — " Na štvrt' roka ... 1 " 20 " <i>Jednotlivé číslo 8 hal.</i></p>	<p>Zodpovedný redaktor : EDVARD SÁNDORFI. Majiteľ' a vydavateľ' : JAN MOLNÁR</p>	<p>Redakcia a vydavateľstvo : Budapest, VIII. ker., József-körut 35. sem sa majú posielat' predplatky, jako dopisy do novin, ohlášky a náhodné reklamácie. Cena jedného 5 stĺpcového malého riadku ie 20 hl. Rukopisy sa naspak nedávajú.</p>
--	--	---

???

Dostali sme nasledovný dopis z Kysúc:

Včera som čítal reč pána Zmeškála o nás Kysučanoch, tak som o tých našich pomeroch rozjímaj ... zaletel som v myslí do minulých časov, díval som sa ale do budúcnosti.

Volili sme ablegáta. Ludová a liberálna strana maly zápasif. My ludáci sobrali sme sa pekne na Čacu. Jako prindeme ku mestu, čaká nás jeden páňko v černom rúchu oblečený, jako by šiel na pohrab.

«Pochválen,» — hovorím, «už sme tu».

«Dobre, veď je už čas» — odvetí on, — však som jej už dávno odzvonil.

«Komu to?»

«Pred volbou bude pohrab, a my jako «dobrí» kresfania tiež sa ta dostavíme. Ale podte chytro, až nezameškáme».

Takto privítaní ideme na rýnok. Tu sme videli niečo smutného, ale aj komičného. — Pri tej millennárnej soche, čo ide sa zavalif, lebo má základ silný, jako kysuckých hazafíkov vlastenectvo, tuto sme videli pekne ozdobenú umrlčiu truhlu, okolo nej stálo úradníkov a židov až mnoho. No toto musel jakýsi liberant zomreť, lebo len liberanti ho budú odprovádzat, my teda tu ľazko máme miesta, myslím si. Ale div divucí, čo tam robia hen tí páňkovia, čo v 96-om našimi vodcami boli? Tam boli z horných Kysúc, čo to u Šlezingera tú čertovú 32 listovú bibliu prevracajú. Hen ten s tou veľkou hlavou chce byť farárom, tam ten sa zas bojí, že ho vyhlásia za pansláva, preto radšie s Poprovými hazafíkmi ferbľuje a rozdáva oročky. Ten pri nich, keby «cestárom» zostal, aj ruku by komusi pobožkal;

nižej zas jedna postava, ale od tučnosti nemožno ho poznať, chudák ledva sa rúša. Jeho súseď rád by bol kanonikom, preto je chýrny pre jeho «maďar vendégszeretet» (maďarské pohostinstvo); Šurgan mi ale hovoril, že veru ani len maďarský nevie. Tam sme videli deputácie skoro z celých Kysúc; každý mal za klobúkom košicko-oderbergskú «Freikartu», (svobodnú k.) jako by bol regrútom.

— «Čujete, hovorí mi súseď, — hen ten páňko, čo to má tú trubielku na hlave, musí mať dnes dobrý zárobok pri takomto mastnom pohrabe; dnes možno aj kaplán dostane čosi, veď vidíte jako sa usmieva. Ale kto to len zomrel?»

Prindeme bližej, a vidíme na rakvi nápis: «Daj Bože odpočinitie večně bývalej strane ludovej na Kysucách». To ma zronilo. Teda sme už na tolko vyšli? Bože mój, Bože mój, vzdychám, čo to bude?

Zrázu ale jedon dramatický výstup sa nám zjavil. Hromada ošarpaných od hladu polomŕtvých ľudí prínde a kľakne pred rakev: «Pochovajte páňi už aj nás, keď ste už našej matke odspievali. Dovčuľ sme sa dost biedno živorili, odvčuľ len na druhom svete môže byť pre nás život. Zanedbali ste nás duševne, musíme vyhynúť aj telesne. Verili sme Vám, Vy ste nás ale opustili, zapredali; nech sa teda všetko hore koncom stavia, keď už nieto čo veriť nikomu!»

«Nech žije ludová strana!» ozvalo sa od Zákopčia. «Éljen!» Každý sa ta pozeral, že kto to má takú chuť sa bláznif: mŕtvému kričať: «Éljen!» a hľa, tam celá armáda Zákopčianov, na predku ich vodca, pred ktorým sa trasú naši panáci.

«Vy Judáši,» zahrní hlasom obrovským, —

myslíte, keď ste plášť ľudovej strany rozdriapali, že už aj ona zomrela? Dajte sa v novinách vychvalovať, jakí ste horlivci, a slamu za svobodu kresťanstva krížom nepreložíte. Tak sa mi zdá, že Vás človek musí nesobeckosti priučiť. Už Vás čosi dávno omýna, počkajte, dám vám hneď domov «Freikartu!» A jako začal červený svoj remeň odpasovať, — fujas! — každý na svoju stranu ratovať ľud ...

«Nedriemaj že už tolko pri tých novinách! Zahas sviečkň a spi!» hovorí mi brat.

Spi teda už, spi, ty kysúcky *Ospalec.*

Keby sme práve len tento dopis boli obdržali, snáď by sme boli aj naďalej mlčali o kysuckých smutných pomeroch; veď Kysuce sa tak krásno zdržaly pri minulých voľbách, že na kňazstvo tamojšie a jeho bohumilé ovečky len s tou najhlbšou úctou vieme si pomysleť až podnes.

Ale keď už vyslanec Zmeškál aj v Rajci aj na sneme cítil sa byť donúteným spomenúť zdanlivé odpadlivosť niektorých kysuckých pánkov a keď nad to všetko neprestávajú nám dochodiť aj dopisy o pomeroch tamojších pojednávajúce: nuž my mlčať ďalej nemôžeme.

Nie sme z tých, ktorí chytrácky obviňujú mužov hrdinský sa chovavších. Veď by sme ich museli obviňovať z toho najohavnejšieho na tomto svete zločinu: *zo zrady!* My dobre vieme, že rozličné okolnosti môžu prekážať aj toho najšlachetnejšieho muža, by v bojoch svojich všestranne schvaľovaných postupoval. Dakedy treba oddýchnuť si, v tichosti spájať všetky sily, drobné prípravy robiť na čas ten, keď nám príde zase dokázať našu zmocnelú údatnosť.

My by sme s radosťou celého ducha nášho takto chceli si vysvetľovať aj to nejasné chovanie sa niektorých kysuckých duchovných. Preto ani netratíme nádej, že nás čaká z tohoto ohľadu prekvapenie. Úfame si, že chýry kolujúce o návštevách u žida Poppera, o prijatých železničných cestovných kartách zdarma dokážu sa za zbytočné upodozrievania.

Ale čo, keby sa tie chýry pravdivými do-svedčily ???

Smutná to otázka. Ona sa týka príliš zblíza statočnosti tých pánov. Ona obsahuje v sebe hrozné nebezpečenstvo pre vieru našich pekno-
duchých kysuckých katolíckych Slovákov. Veď ľud ten neporozumie rozdiel robiť medzi pokleskom

osoby a veci tej, na ktorú pod vodcovstvom zpo-tvoriaceho sa dôvernika svojho prisahal.

A toto nebezpečenstvo môže mať strašné následky. Ľud si povie na takého pána: Vidíte ho! káže nám o viere, o vytrvanlivosti, o úzkom skalnatom chodníčku vedúceho do neba, o krížoch a trápeniach života, o farizeoch pyšných a on čo? On bratričkuje sa s nepriateľmi viery Kristovej; on predtým bol apoštolom tej jedinej strany kresťanskej ľudovej pápežom schvaľovanej a teraz ide ratovať s liberálmi civilné manželstvo beznáboženstvo. On kedysi spolutrpel s nami a vinul sa úprimne k svojim biedným ovečkám; šliapali sme spolu s ním ruka v ruku po tom úzkom chodníčku a teraz vidíte si ho! chodí po priestranných chodzbách židovho palácu, povolí si na pohovkách prvotriedových keď cestuje s freikartou. Nás sa vypytuje pri spovedi, či sme neprehrešili sa proti pôstu, a on zabavuje sa s farizejmi pri bohatom stole.

Lež nechceme ďalej písať o tom, preč s takými tmavými beznádejnými obrazy.

Nech sa má záhadná vec kysuckých duchovných ako chce, my len toto musíme privolať: Preslávnny biskupský sbor vydal pastierský list s podpisom každého biskupa, v ktorom civilné manželstvo za súložníctvo sa vyhlasuje a na tých, ktorí uspokojia sa len s civilným manželstvom, tie najfažšie cirkevné pokuty sú ustálené. Po druhé prizvukujeme, že Jeho Svätosť požehnal všetkých, ktorí za vieru bojujú tak, jako bojuje gr. Ferdinand Zichy.

Z tohoto už každý čestný človek musí si utvoriť tieto následky: Keď liberáli hlásajú, že cirkevný sobáš samosebou je nič, i preto dovolujú sobášif sa len po civilský bárs aj so židom, tedy katolícky kňaz nemôže, nesmie byť liberálom, lebo každý by sa ho mōbol zpýtať, že čo je teda s tým biskupským pastierským listom?

Ďalej: jestli slušná vec je všímať si požehnanie Námestníka Kristovho, vtedy za nezdarného syna cirkve musíme vyhlasovať každého takého katolíckeho kňaza, ktorý k vōli liberálovi, židovi, lebo k vōli fare uteká pred tým požehnaním medzi liberálov sa ukryť.

To hľa, je príčinou, že neopovažujeme sa obviňovať našich niekdajších slavných bojovníkov kysuckých z odpadlivosť, ale fešíme sa zo srdca, že sú mnohí ešte poteraz nesklatiteľní medzi nimi

a len tomuto pripisujeme, že v horlivosti svojej idú ratovať ľud a zásady strany ľudovej, akonáhle badajú ten najmenší znak poklesku.

Vy tedy ctihodní Bratia kysuckí nemajte nám za zle úprimnosť našu. Vaše čestné meno, záujem kresťanstva a strany ľudovej, najsvätejšie záujmy toho bohumilého vašeho ľudu slovenského žiadaly, by sme pripomohli k usrozumeniu v láske Pána Ježiša Krista.

Edvard Sándorfi.

POLITICKÉ CHÝRY.

Volebné pohyby.

Upozorňujeme všetkých našich priaznivcov, že liberáli zamýšľajú na všetky strany pripravovať sa ku voľbám. Predbežne len tým sa uspokojujú, že jejich havkáči pojdu mámiť svet s tými všeliakými vraj dobrodeniami vlády, ktorými vás vláda oblažiť chce. Vláda totiž až teraz, keď sú nám voľby za dvermi, dá stavať mnohé budovy. Na tento cieľ vypožičala peniaze a stavby tie započnú sa už na jar, tedy v tom čase práve, keď voľby prevádzka sa budú. Vláda zúmyselne meškala s prevedením tých stavieb, aby sa pred vami vystatovať mohla, a vás si pre seba získala. Budú vám hovoriť: budte-že potom pri nás, lebo ináč z tej stavby nebude nič. Ale vy tomu neverte, lebo keď raz ustáleno je stavať tam lebo tam skrze zákon, tedy stavať sa veru bude lebo sa musí, bárs by tam ani jedného liberálika nebolo.

Liberáli sa netajú, že najviac strachu majú pred ľudovou stranou a my tiež netajíme, že sa tomu jejich strachu z celého srdca úprimne tešíme.

Kresťanské spolky.

Ešte začiatkom minulého týždňa mali všetky kresťanské spolky spoločné shromaždenie v Budapešti. Že ale porady sa neboly skončily vtedy, podávame krátku zprávu o shromaždení až teraz. Boly zastúpené katolícke spolky, mládeženské spolky, dobročinné spolky, potravné spolky atď.

Čo zvláštnosť pripomenieme, že na porade katol. kruhov navrhuval vp. Konštantín Kniha z Veľkých Topolčan, aby «Spolok sv. Štefana» aj pre slovenský ľud vydával slovenské poučné spisy, jako vydáva pre Maďarov. Návrh prijali; teraz nasledovalo by ešte prevedenie návrhu. — Gr. Ferdinand Zichy, pravotár Zlinszky, primašsky aulista Andor povedali veľavýznamné reči, ktoré pohnuly smer kresťanských spolkov do cieľuprimieraných kolajnič.

Ale najviac potešiteľné bolo to, že teraz už aj ka-

tolieki biskupi osobne súčasťnili sa na poradách. Gróf Majláth sedmohradský, gr. Csáky vacovský a Hettyei päťkostolský biskupi prišli na porady, a mnohí zase listovne vyslovili sa, že súhlasia s pohybom kresťanských spolkov.

Čo týče sa potravných spolkov, gr. Majláth, tento živý Svätý povedal veľmi významné slová; bárs by si ich každý kresťan, zvlášte spolkar do srdca vstúpil. On hovoril, že základ spolku musí byť výlučne len kresťanský cit spolupatričnosti a bratskej lásky, nasledovne že je nie kresťanský spolok, pri ktorom údiv len získateľnosť vedie. Keby tento bratský cit všetkých bezzistne spájaj dovedna, museli by sme preraziť na celej čiare za malý čas.

Ústredný spolok na účastinárskom základe zariadil sa už z novu, a nový byt má v Budapešti, VIII. ker., József-körút 47.

Vojna v južnej Afrike.

Z Bloemfonteinu oznamujú, že sekretár vojenského guvernéra, poručík Hole a dve sestry búrskeho veliteľa Branda vybrali sa k tomuto prehovárať ho, aby sa vzdal. Brand ani ich pred seba nepripustil a hrozil im, že ich dá postrieľať, ak sa neodpracú. — O gen. Robertsovi ide chýr, že padol s koňa a utrpel ťažké rany.

Präsident Krüger

prišiel vo štvrtok predpoludním o 11. hodine do Marseille. Nábregie bolo slávnostne ozdobené, a ohromné zástupy obecnstva prijaly ho búrlivým volaním «Sláva Krügerovi!» «Sláva Búrom!» Prví uvítali ho búrský diplomatický zástupca dr. Leyds a bývalí ministri transvaalski. Zpred hotelu, kde Krüger sosadol, zástupy nechcely sa rozísť, kým neobjavil sa na balkóne. Na prímluvu predsedu marsaillského komitétu za svobodu Búrov Krüger odpovedal: «Vojna nie je ukončená, lebo my neboli sme premožení mečom, ale presilou, nad ktorou s Božou pomocou zvíťazí spravodlivosť». — Z Paríža oznamujú, že vláda uzavrela privítať Krügera ako inkognito cestujúceho náčelnika štátu. Ak bude si to žiadať, Loubet že prijme ho v Elysée a že mu návštevu vráti.

Vojna v Číne.

S jednej strany pohyby boxerov ešte vždy trvajú ba aj postupujú, s druhej strany nemeckí vojaci bez milosrdenstva vraždia všetko čo je živé. Waldersee, vodca spojených europejských armád vyjednáva s čínskou vládou, ale podmienky jeho Čína sotva prijať môže. Hlavné body sú: trestať smrťou všetkých vodcov boxer-ských a zaplatiť vynahradu vyše 600 millionov taelov (čínský peniaz).

Medzitým v Nemecku ostro napádajú vládu pre ukrutnosť čínske, ba socialdemokrat Bebel napádal aj reč samého cisára povedanú odchodiacim do Číny nemeckým vojákom. Socialista Richter tiež ostre napádal vládu pre nesvolanie snemu, pre pomstvu dýchajúce reči nemeckého cisára a pre celú čínsku politiku nemeckej vlády pýtajúce sa, že či chcú to docieľiť, aby i Walderseea

nazvali božím bičom ako niekedy Attilu. Kancellár Bülow povedal veľkú reč na obranu politiky vlády. Voči Richterovi poukázal na to, že aj Richterov časopis písal, že svolanie ríšskeho snemu bolo by zbytočné. Potom štatistický dokazoval, jaký ošoh plynie Nemecku z Číny. Za cisárova reči berie úplnú zodpovednosť. Reč povedaná cisárom v Bremerhavene odznela v takom okamihu, keď sa všeobecne myslelo, že všetkých pekingských Europejcov zavraždili. Je prirodzené, či cisár Vilhelm v tom okamihu a pri tej príležitosti hovoril ako vojak a nie ako diplomata. Vyhlasuje, že si viacej váži maliček jedného hodného granátnika, než celú naničhodnú boxerskú háved.

Z Ríma.

Dňa 11. t. m., vo sviatok sv. Martina, posvätili tu na počesť sv. Martina basiliku, ktorú pápež Lev XIII. pre benediktinov i s vysokú školu «Collegium Anselmianum» dal postaviť. Na slávnosti zastúpené boli benediktínske opátstva z celého sveta. Z Uhorska bol tu nadopát Hypolit Fehér.

Dňa 29. okt. prijal sv. Otec v chráme sv. Petra asi 10.000 pútnikov italských, irských a ruských z Haliče. Týchto posledných bolo najviac. Na ich čele boli biskupi: Konštantin Czechovicz z Przemyslu, gr. Andrej Szep-tický (z riadu sv. Vasilía) zo Stanislavy; kapitulský vikár zo Lvova, Andrej Bilecki, archipresbyter przemyslickej kapituly, Karol Wotrzynski, a opát od sv. Pavla, Bonifac Osländer. Zástav a praporov bolo 30. Po lauretanských litániach a obyčajných modlitbách dal si sv. Otec predstaviť pútnikov a konečne udelil všetkým apoštolské požehnanie.

Medzi pútnikami, ktorí 29. okt. predstavení boli sv. Otcovi v chráme vatikánskom, bola i Karolina Tanturli, ktorá 6. jan. bola doplnila 100 rokov. Sv. Otec venoval jej zvláštnu pozornosť a udelil jej osobitne ap. požehnanie. V tenže deň mal audienciu i dr. Eduard Brynych, biskup Kráľovohradecký.

KRAJINSKÝ SNEM.

Snemovňa vyslancov.

Veľmi vážna novota bola predmetom porady poslancov minulého týždňa. Reč je o tom, že vláda má kanalizovať celú dolnú Zem, cieľom polievania polohy. Netrpí pochybnosti, že ak by sa toto previedlo, nuž úrodnosť dolnej zeme postúpil by mohla zázračne. Kanále tieto by mali byť ako malé rieky, tak že prípadne aj lode by sa mohli na nich prevážať.

Návrh o kanalizácii po krátkej debatte (porada) prijali. Nový zákon tedy povoľuje ministrovi orby, aby kanalizáciu prevádzal všade, kde patriční majitelia sa s

tým usrozumejú a pričinia sa ku znášaniu istej časti tiarch.

Keď uvážime, že celá Dolná Zem je vlastne len nánes riek a povodnov z prastarých čias, ďalej že následkom mnohého piesku nestrpí zdľhavé suché počasie, nahliadneme, že také polievanie by mohlo znamenite sa oplatiť dolnozemečanom.

Aj interpellácia Jána Molnára a odvetá kultusministra Vlašiča zasluhujú, by sme ich zaznačili. Molnár zazlieval, že kultusminister povolil, ba nariadil čítanie vo školách takých kníh, v ktorých samé hnusoby sú opísané. — Minister chcel obrátiť celú vec na posmech a osvedčil sa rozhodne, že on veru tie knihy nevykáže zo škôl.

Soznam milodarov na kostol P. Marie na H. Levočskej.

Štefan Hlasic, Dolná Tuzla 1 kor.; z Dolných Repas (Spiš) Julianna Zelka 100 korún; zo Spišských Vlach Jakub Franko 4 kor.; z Ustia (Orava) Terezia Mika 2 kor.; z Namestova Anton Fencel 1 kor. 10 hal.; z Koterbach Ondrej Hiznay 4 kor. 20 hal.; z Markušovec Mária Klimko vdova 10 kor.; z Hrušova Ján Švač 20 kor.; z Levoče Mária Zsiga 2 kor.; z Kolčova Ján Kamenický 20 kor.; z Jablonova Vendelin Glevický 9 kor. 90 hal.; veriaci z Bieleho Potoka 20 kor.; z Domaňovec braterstvo sv. ruženca 60 kor.; z Kolinovec Štefan Kolinay 10 kor.; z Ružomberku Juraj Greguš 8 korún.

K nášmu obrazu.

Táto pastierská deva, ktorú tu vidieť, Jeanne d'Arc (čítaj: Žán dár) alebo ináč pod menom panny orleanskej je známa v svetovom dejepisi. S tým mečom, ktorý jej anjel dal do ruky, vyslobodila svoju vlasť, Francúzsko zpod jarma anglického v XV-tom stoly. Narodila sa 6-ho januára roku 1412, zomrela 30-ho januára 1431. Jej otec, matka boli nábožní roľníci a svoju dcéru tiež pastierskému a domácomu životu privykali.

Začiatkom roku 1428. natoľko vtrhli do Francúzska Angličani, že začali obliehať mesto Orleans, bránu to horného Francúzska. Národ a kráľ francúzsky boli pred záhubou, pomoc odnikiaľ neprichádzala. Tedy vystúpila jednoduchá pastierská deva. V modlitbe počula vnútorný hlas; svätí a anjelia sa jej zjavili, ktorí ju vyzvali, aby sa chopila meča a hlásila sa pri kráľovskom dvore, bo ju Pán Boh ustanovil na vysvobodenie svojej vlasti. Panna poslúchla hlasu. Presvedčila kráľovský dvor o svojom poslanstve skrze Boha a s 300 tisími vojska na prvého apríla už bola pod múrami mesta Orleans-u. — Rozprášila nepriateľských Angličanov a z víťazstva na víťazstvo pokračujúc osvobodila vlasť svoju od nepriateľa. Pozdejšie závisť a zrada vydaly ju do moci zločincov, ktorí obviňujú ju z bosorstva v roku 19-tom veku jej spálili ju. Francúzsko však nevie ju až po dnes zabudnúť a najnovšie robia pokroky, by ju cirkev za svätú vyhlásila.

Prosba ku láskavým čitateľom Kresťana!

K rozmnoženiu úcty Srdeca Ježiša, obraciame sa ku ct. čitateľom «Kresťana» s tou poníženou prosbou, aby ku vnútornému zariadeniu kostola r. katol. stankovánskeho, ktorého stavba o krátky čas sl. komorským pánstvom dokončená bude, nejakým milodarom láskave prispieť ráčili.

Obyvatelia našej obce skoro bez výnimky sú chudobní pri železnici zamestnaní robotníci a pltníci, ktorí v potu tváre vyhladávajú si svoj chlieb a ktorí ešte toho roku pri stavaní kostola musia zaplatiť 5734 zl. (päťtisíc-sedemstotryaštyry zl.) čo výmennú cenu zápražných a rukových dní. Už toto je farcha pre nás nesnesiteľná! Z tej príčiny nútení sme ná základe udeleného nám ministerálneho zo dňa 25. juli č. 78.547 vysokého dovolenia, milodary po krajine sbierať.

Na znak vďačnej uznanlivosti urobili sme základinu na 20 zl. (40 korún) za časné a večné blaho všetkých tých dobrodincov našich, ktorí ku vnútornému ozdobeniu kostola nášho jakýmkoľvek malým milodarom prispeli. Za týchto sa bude **každoročne** v neurčitom čase **jedna tichá sv. Omša odbovovať** v Stankovanoch, v kostole «Božského Srdeca Ježišovho».

Okrem toho nižepodpísaný miestny farár zaväzuje sa behom jedného roku rátať od posviacky kostola, **20 (dvadcať) tichých odslúžiť sv. Omši** za tých priaznivcov, ktorí na spomenutý cieľ aspoň 50 kr. (1 korunu) obetujú. Poníženú prosbu našu do láskavej priazne ct. čitateľov Kresťana ešte raz odporúčajú, sme s výrazom zvláštnej úcty

Martin Pazúrik, farár stankovánsky.   *Ján Bulják,* kurator.   *Tomáš Taraba,* kurator.

★

Soznam milodarov na kostol Božského Srdeca Ježišovho v Stankovanoch.

Číslo 4.

Štefan Hlasic 1 kor., Štefan Hannisz, Malyezov 2 kor., N. Mattyassovszky 40 hal., Ján Slimák 20 hal., Jozef Slimák 20 hal., N. N. 10 hal.; Ondrej Hyross 20 hal., Viktor Tholt 40 hal., Ondrej Hlinka 10 kor., Jozef Šrobár 1 kor., Jozef Miškovszky 40 hal., Augustio Kekát 10 kor., Neznáma 2 kor. 20 hal., N. N. pekár 2 kor., Ján Vaczik 10 kor., František Szabó 20 korún; Štefan Pekár 2 kor., N. N. 40 hal., Jozef Zelina 20 hal., Juraj Petruška 40 hal., Jozef Šramek 20 hal., N. Chudovsky 30 hal., Pavel Kuczbel 20 hal., N. Krakovszky 20 hal., Trnovszky 1 kor., Žandarmeria v Teplej 50 hal., Florian Felix 3 kor., Ignác Lefkovits 50 hal., Ján Migra 20 hal., Ján Droppa 20 hal., Ondrej Bursa 20 hal., Ján Holička 16 hal., Jozef Michal 30 hal., Ján Bobka 20 hal., Jozef Bobka 20 hal., Ondrej Bobka 20 hal., Pavel Sagan 20 halierov. — Spolu číslo 1—4 učini: **377 kor. 86 hal.**

Božské Srdece Ježiša, odpláť dobrodincom našim všetko to dobré, ktoré Ti oni obetovaním na ozdobenie kostola nášho ochotne preukázali. Požehnaj im za to časne i večne; buď im Ty sám hojnou v nebi odplatom!

Na Marianský chrám Višňovský obetovali.

Po 5 korún: Radlinszky Anna, Jozef Budøy kaplán, Kianitska Franc, Andrej Ďurčanský, Hrabovec József, Bicsovszky Károly.

Po 4 kor.: Gyuriss Antal, Julia Tvrďý, Gyuriss Georg, Kubica János, slečna Pokorný Jozefína, Jozef Janúšek, Bittsánszky Kornél, Bittsánszky Ottilia, Eva Zsabkay, Krútek Ján a Anton, Valentin Dudisz, Bartáky Ján. Kada Ignác, Maria Peško, Anna Kompánek, Marszina Ferencz.

Po 3 kor.: ml. Jozef Junek, Pavel Matušík.

Po 2 kor.: Siplák, Hrabovec János, Tvrďý Jánosné, Christina Kaiser, Sztanko Roza, ifj. Tvrďý István, Janicsek, Maria Holz, Bajier Antal, Babusek Ottilia, Math Aalogh, Hrabovec István, Kropácsy Maria, Nevorál Gusztáv, Károl Buczko, Kianitská Alajos, Anna Palovics, Kilián Károlyné, Kemény Antónia, Anna Kurhajec, Sperlágh, Jozef Čičkánik, Paulina Kianitska, Z. E., Maria Tiszo, Franc Pekarik, Maria Kubica, Anna Albel, Georg Závadský, Vincent Maršalko, N. N., Károl Podivinský, Katarina Kurhajec, Alexander Michaeli, Jozef Singer, Aloyzia Rojik, A. Kianitska, Františka Mrázovský, Franc Rezan, Aloyz Janúšek, Anna Biringer, Maria Piovaresy, Terezia Piovaresy, Maria Gaszo, Michael Fábri, Gašper Majtán, dr. Mayer György, Leontina Vitoly Rudolf.

Po 1 korune: Hulyák, A. Gyuritza, J. Tatár, Julia Gyuriss, Jozefína Pokorný, Štefan Horner, N. N., Christina Sturm, N. N., Zahumenský, Julius Zahumenský, Koch Etelka, Antonia Halmay, Jozef Svitek, Štefan Biringer, Susanna Višňovský, Pavel Remenárik, Jozef Szemes, Andrej Matejčík, Maria Pokorný, Emilia Diósi, Károl Akantis, Georg Židek, Maxent Berender, Ignác Doležal, Mária Závadský vdova, Julius Palaky, Jozef Marčiš, N. Příborský, Maria Brezáni, Ján Pokoj, Anna Hrabovec, Maria Slotta, Jozef Palovics, Štefan Turček 1 kor. 20 hal., Maria Konček, Jozef Junek, Jozef Veliký, Anton Štalmašek, Ján Rolko, Géza Keppent, Ján Martinek, Franc Tamborský, Františka Randik, Ján Folkmann, Maria Biringer, Rosália Kuchárek, Ján Salay, Fáni Junek, Plesko Jánosné, Franc Stena, Mikoláš Rezan.

Všetkým šľachetným dobrodincom srdečne: «Pán Boh zaplať a vynahraď!»

Alex Frátrik, farár višňovský.

Pút' do Jeruzalema.

Odhod: **6-ho januára 1901** z Budapešte na Rjeku, Terst, Brindizi, Corfu, Fatras, Piraeus, Smyrnu, Rhodes, Beirut, Jaffu, Jeruzalem — nazad: Jaffa, Fort-Said, Alexandria, Brindizi, Terst, Rjeka, Budapešt.

Ceny do Jeruzalema: III. trieda 157 zl.

“ II. “ 340 “
“ I. “ 430 “

I. a II. trieda so stravou na lodi a v Jeruzaleme, pre III. triedu len v Jeruzaleme. — Povedie: Gedeon Dömötör, farár v Budapešti, II. okres Bombatér, kde aj programm dostaf.

Egredere, Catilina.*

«Egredere Catilina», odejdi Catilino, sober so sebou všetko svoje! — tak volal kedysi hromovým hlasom slavný rečník Cicero v senáte (t. j. v ríšskej rade) rímskom na úskočného Catilinu, ktorý chcejúc na seba strhnúť všetkú moc, chcejúc vodrať sa v úrad najvyšší, neštilil sa k dosiahnutiu svojich sobeckých účelov tých najhorších prostriedkov uchopiť, rozošťať rímske obyvatelstvo, roznečovaf občianskú vojnu, revolúciu a pritom všetkom tolko smelosti a drzosti mal, že sa vydával za jedného pravého a nefalšovaného vlastenca, hazafika a podozrieval z nevlastenectva mužov neúhonných, poctivých, vpravde vlasteneckých. Preto tedy hromovým hlasom volal slavný Cicero proti nemu vo svojej výtečnej reči v senáte rímskom: «Egredere Catilina». Výjdi Catilina z mesta Ríma, sober so sebou všetko svoje, ať nastane pokoj a mier.

U nás v tomto našom sožidovštelom, sozedenárštelom orságú máme my tiež jedného hrozného, strašného Catilinu, ktorý svojim šibalstvom strhnul na seba všetkú moc, vodral sa do tých najvyšších úradov, vodral sa i do kráľovského palácu, vodral sa do parlamentu a zaujal v ňom prvné miesto, panuje nad všetkými ablegátmi a jako im rozkazuje, tak činí a i takové zákony fabrikovaf musia jaké on mať chce; zaujal i ministerské kreslá, i ministri ho poslúchaf musia, bo keby ho neposlúchali, dal by im ihneď laupas; rozkazuje všetkým i juridickým i politickým úradom, i títo ho poslúchaf musia, bo od jeho milosti závisia; ba tento šibalský Catilina má tu u nás i mohutný vpliv do záležitostí cirkevných; on tu svojich pacholkov, otrokov vymenúva za biskupov, kanoníkov, farárov, do škôl za profesorov, učiteľov.

Neni tu mesta, neni obce a dediny do ktorej by jeho moc nezasiahovala a nevládla; celý židovskozedenársky Maďarorság si už podmanil, všetko mu je poddano, všetko mu otročí. Tento šibalský kujonský Catilina s neslýchanou drzosťou vyhlasuje len seba a tých, ktorí s ním spolupracujú za jedine pravých, nefalšovaných vlastencov, hazafikov, tých však, ktorí s ním za jeden remeň nefahajú, mužov neúhonných, poctivých, vpravde vlasteneckých vyhlasuje za panslávov, za vlastizradcov, kdežto on oplán, huncút a gazember je ten najväčší vlastizradca, nad ktorého väčší, hroznejší vlastizradca sa ani len pomysleť nemôže.

Avšak nielen že je najhroznejší vlastizradca, ale čo ešte horšieho jest, je on najzúrivejší, najvzteklejší nepriateľ Pána a Boha nášho Ježiša Krista a jeho svätej cirkve, našej to cirkve katolíckej. S pekelnou, diabolskou zúrivosťou vedie ustavičný boj proti Pánu Ježišu Kristu a jeho sv. cirkvi. O tomto zlosynovi Catilinovi všetkým právom povedať môžem, že ho zplodil ten najhorší zlý duch Belzebub na samom dne horúceho pekla, z tade ho potom vyviedol sem na tento svet a odovzdal ho do výchovy a opatery židovi. Je on opravdivý pangart sa-

* Vyslov: Katilina.

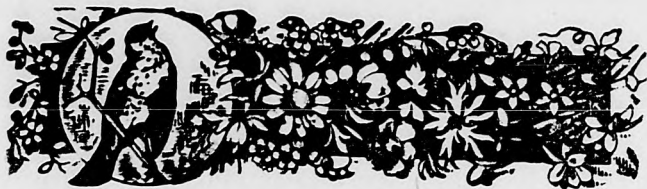
tanášov a vychovanec židov; starostlivý tútor jeho talmudský žid ho všetkým potrebným zaopatruje, zvlášte ale peniazmi podporuje, aby svoj satanský cieľ tým snadnejšie dosiahnuť mohol, totižto: zničif svätú cirkev Kristovú a dopomôcť židom ku svetovému pántstvu. Preto tento pangart satanášov najradšie len židov má, je jejich najintimnejší pajtáš, je im s telom s dušou oddaný, im k vôli všetko čo mu rozkážu činí, je najposlušnejší jejich žoldnier, jejich pacholok, jejich otrok. Preto k vôli židákem spojený s nimi, so zednárami, komunistami, anarchistami a so všetkými neznabohami pod práporom mogendovedu s pekelnou zúrivosťou, sbesilosťou vedie boj proti Pánu a Bohu nášmu Ježišu Kristu a proti jeho sv. cirkvi tak, že keby Pán Ježiš Kristus teraz osobne na svet prišiel, isto-iste by sa tento prekliatý, zlodečený, kliatbou Božou ztížený pangart satanášov, odchovanec, klient židovský so všetkými svojimi banditami na neho vrhli, jeho znovu poviažali, upľuvali, upoličkovali, z rúcha zvlekli, k stĺpu priviazali, zbičovali, trním korunovali, ťažký kríž mu na ramená hodili a ho jako dákeho lotra na Golgotu vliekli a tam ho ukrižovali. Že však s Pánom Ježišom Kristom osláveným toto činif nemôžu, tedy so satanskou zúrivosťou činia to jeho sv. cirkvi; s pekelnou sbesilosťou vrhajú sa na ňu, sväzujú, ju sputávajú, zručujú, zvliekajú, upľuvajú, poličkujú, bičujú, trním korunujú, všetky hany a potupy na ňu kydajú, križujú kde a jako len môžu, a neni kto by ju bránil, každý, ešte i tí mocní tohoto sveta, panovníci totižto strachujú, obávajú sa toho prekliatého pangarta satanášovho, toho odchovanca židovského, toho moderného Catilinu a jeho banditov a nechávajú najmilejšiu nevestu Kristovú, cirkev to katolícku trápiť, trizniť, mučiť, križovať; viacej sa tedy boja pangarta satanášovho, odchovanca židovského Catilinu, nežli všemohúceho Pána a Boha nášho Ježiša Krista.

Milejší im je tedy tento pangart satanášov, tento odchovanec židov, nežli Pán a Boh náš Ježiš Kristus a jeho sv. cirkev.

Lež príde na psov mráz! Počkajte len, príjde čas, ej príjde, už sa blíži, neni už ďaleko, keď vaše panovnícke lodičky v ktorých sedíte, na hrozne búrlivom — socialistickej, komunistickej, anarchistickej, nihilistickej revolúcií — krvavom mori budú sa zmietať a topiť! Potom budete k tomu všemohúcemu Pánu, ktorého more a vetry poslúchajú, úpenlive volať: «Pane, zachovaj nás, lebo hynieme!» avšak márne bude vaše volanie; ten všemohúci Pán vám hromovým hlasom rekne: Nevolajte ku mne o pomoc, ale volajte si ku vášmu miláčkovi, ku tomu pangartovi satanášovmu, ku tomu odchovancovi židovskému, ktorý vám býval milejší, nežli ja Pán a Boh váš, a moja svätá nevesta cirkev katolícka; ktorému k vôli ste vy všetko proti mne a mojej svätej cirkvi činif, na mňa a moju svätú cirkev hany a potupy kydať dovoľovali, ten nech vám teraz pomôže.

Kiež by som bol falošným prorokom, kiež by sa tak nestalo! — ale sa predsa obávam, že sa to tak stane.

(Pokračov. nasl.)

BESEDNICA.

Kvetinka.

Ty si mne milou, útlou kvetinkou
O! jak rada bych ta zývala svou
Po slunci jasnom kvet si rozvíja
Kalych svůj; vo mne — noc je len čirá.

Ruka, ktorá sa vzťahne pre teba
Čistí diamant nech je jej ozdoba
Záhradník v zlate nech chová teba
Kým ta niektorej panne ktos' nedá.

Záhradničke jej je má milená
Kvetinka miesto mne poverená —
Nezávidím ti devo spanilá
Blahý kvet tebe že len rozvíja.

Ja však uzavref chcem v mej útrobe
Tajemstvo svoje jako vo hrobe
Na veky trpef budem v žiali mém
O kvetinko má! snívaj sladký sen!

Viola.

Príchod zimy.

Už ožĺklo listie. Zimný nádyh vetra strháva ho z vetvi stromov a stele medzi mrazom omarenú trávu. Už vzdal sa nádeje žítia každý kvietok a smutne ovesnul hlávku. Iba vrchovce stromov honosia sa e te svojou listnatou korunou a vzdorovite trasú ňou, keď severák veselým pochodom svojich predvojov oznamuje prírode, že chvíľka len a on vládne svetom.

Tak smutne, tak clivo je všade.

Horou namiesto šveholu strojnych dievčín, hučí chlad vetra. Nikto nenesie v jej opustené stáne otvorené srdce k priamej ponose, lebo k uprimnému prejavu blaha a šastia. Jej podzimný výzor odpuďuje, holé ramená starých košatých bukov temno stenú, budia nedôveru a obavu, že nezadržia tajnosť svereného im slova, že vyžalujú zlému svetú, čo najviac ďalej ozvene by mohli podať.

Onemely lúky, pozbavené kvetnej ozdoby leta. Švarné hrabáčky, svalnati kosci prepustili svoje miesta ozbrojeným poľovníkom, dychtiacim za korisťou. Iba kde tu ešte ohlasi sa v speve neunavný svrček, ktorý bez zimnej zásoby potravín našiel sa na prahu zimy.

I ten potôček, čo nedávno tak laškoval a žartoval v kryštále jeho vody hoviacou si modrovkou nezábudkou, a v živom štvoráctve ločkal okolo z vody vyčnievajúcich skál, na ktorých pestrobarevní krýdlatí obyvatelia stín-

nych hájov a vonných lúk podskakovali, teraz rýchlo a skryto plynie pustou dolinou. Nemije viac biele nôžky plachých devíc, ktoré nadvihnúc lahučkú sukničku v úkryte starých vrb hatily jeho kryštálový prúd ...

Tažké chmáry tiahnú nebom. Prejdú dni, týždne a z modriny neba nezaskveje sa na hynúcu prírodu chladnúce slnce. A keď predsa vystriehne pretrhlinu na plaviacom sa mori oblakov, spešno v šír a v dial rozplynú sa jeho pablesky, akoby na ústa osinelej prírody vtisnúť chcelo chladný bozk rozľúčky. Potom zas zastienia ho šedé oblaky.

Vetor prestal. Vesmír ponoril sa v hustú hmlu, ktorá od okružných hôr a vrchov vždy hlbšie a hlbšie padala do doliny. Tak sa zdalo, že nebe so zemou vo vlhkom objatí hmly v jeden celok oplýva. Teplomer chýli sa pod nullu a ľudia z uzavretých izieb, cez zarosené oblaky hľadia v ústetí bližiacej sa zimy.

Hmla potom ustupovala, túliac sa k bokom hôr a vrchov. A keď úplne roztrhala sa, na plešivých temänoch hôr beľel sa v slnečnom osvetlení — prvý sňah.

«Prvý sňah» išlo z úst do úst.

Tento prvý sňah všeliaké dojmy budil v ľudoch.

Starci obživil si ďalekosiahle upomienky. Keď prvó vedeli pochopiť význam «prvého sňahu» boli malí rozmarní chlapčekovia a teraz už aj ich hlavy sňah kryje, sňah ctihodných šedín, ktorý viac neskape, neubudne.

Staré panny videly skrz tento nový sňah zmarenie už i tak riedkych nádeji na vydaj a mútným okom hľadely na sňahové končiare hôr. Z ich zraku bolo vyčítať trpkú výčitku proti osudu, že i tento nový sňah v panenskom stave musely dožiť.

Malí Jankovia cez celý deň chystali sánky, večerom prisadli k starkej babke a úpenlivo prosili ju, by rozprávala im povesti, kde hlavný zástoj hrá sňah a sánky, sňahové medvede, práve také, aké oni vlani s apkom v záhrade postavili. Musia byť hodne veľké a strašné. Nohy pritom môžu mať i na metlový ozech pripravené, ústa, oči z červeného súkna a jazyk môže predstavovať i na červeno zabarvený šindol. Čo sa týče nosa a uší, tieto práve nemusia veľmi plastický vypadať.

Malé Aničky zase vykotaly pol metra dlhý, ich rúčkami sotva nesený starý rukovník, ktorý niekoľko rokov už na odpočinku bol. Preto i nepríjemé mu bolo vyrušenie z miesta, určeného k jeho doživotnému bývania, čo i tým prezradil, že celé kotúče prachu, ba i jednotlivé čiastky svojho tela vysielal proti jeho mladým nespokojovateľkám. Tieto pravda malé starosti znášaly o jeho durdenia. Neuprosne siahly svojíma rúčkami v jeho narúšené útroby a spokojne si šeptaly, jako je to dobre, keď je zima a ľudia vo vattovom mufte môžu ruky nosiť. Ba i na dvor išly oprobovať túto dobrotu a vyzkúmať spoľahlivosť rukovníka. Pritom pravda ušlo sa kus roly i veľkej zimnej šatke, veď tak sa to svedčalo k rukovníku a zime ...

Prvý sňah vzbudil všeliaké illusie v ľudoch, stratil sa bez stopy. Ešte toho dňa, čo napadol, skapal, takže k západu nachýlené slnce ešte svedkom bolo jeho pomínutia.

Potom nasledovalo pár jasných zimných dní. Na to odmäk a sprcha sňahu.

Druhý sňah už dosť nízko sialhal do doliny, bárs v doline ešte len pár sňahových páperov padlo v daždovej chumelici.

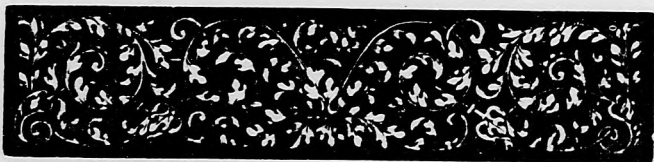
Teraz už tuhší zápas nastal medzi slncom, zastupiteľom to starého poriadku, dľa slovníka našich cibulových politikov medzi slncom zastupiteľom zpiatočnictva a medzi sňahom, prívržencom novotárstva. Zápas trval niekoľko dní s prajným výsledkom pre slnce. Ono na celej čiare premohlo sňahové vrstvy, takže tieto pred nápadom jeho pableskov vždy vyššie a vyššie ustupovali. Iba na končiaroch vysokých vrchoch boly vstave pretrhnúť a zastaviť jeho pustošiaci pochod.

Ale zima tu bola. Malá sihoť sňahu dostávala stále väčšiu a väčšiu posilu, až celý kraj zabelel sa bielym sňahovým rúchom. Na cestách zjavily sa sánky, v niektorých chlapčok s uzimenou tvárou, v niektorých ohnivé parípy súc zapriahnuté. S tým nastalo zimné obdobie, ktoré k teplému kozubku tiahlo stárež, mládeži ale poskytlo vyrazenie v suchu a na fade. *Pohronský.*

Rhodusský obor.

Rhodusský coloss bol tak ohromný
Držiac nad morom kahan rozžatý,
Že jeho palec občiahnuť možný
Nebol žiaden muž bár jak rukatý. —
A či ho tam pútnik včúľ spatruje?
Dávno trasom zvalený v prachu je. —
Tak hľa velikán bár jak povýšený
Môže byť sľahom osudu zborený.

K.

CHÝRNIK.

Úctivé upozornenie!

Láskave prosíme ctených čitateľov, keď pošlú predplatok na noviny, nech nezameškajú prilepiť na poštovú poukážku, na — k písaniu určité — miesto svoju tlačenu adresu, t. j. meno a bidlisko, pod ktorou dostávajú noviny. S týmto s jednej strany poľahšia našu prácu, nadovšetko ale koniec môžeme urobiť takým neprávostiam jako je to, že noviny v svojom čase nedochádzajú.

Vydavateľstvo novín.

Krštenie v kráľovskej rodine. Vo Wallsee 22. t. m. bolo krštenie najmladšej dcérušky arcikniežaťa Franca Salvatora a jeho manželky arcikniežny Marie Valerie, dcéry nášho kráľa v kaplnke kaštieľa za prítomnosti jeho veličenstva kráľa. Malú arcikniežnu pokrtili na meno Gertruda, Maria, Gizela, Alžbeta, Ignácia. Krstnou matkou

bola jej tetka, najstáršia dcéra nášho kráľa arcikniežna Gizela.

Zakľúčenie svätého roku. Z Ríma oznamuje sa: Ustáleno, že zakľúčenie jubilárneho svätého roku bude 24. decembra. Z tejto príležitosti usporiadajú do Ríma veľké púte so všetkých strán sveta, lebo docieliť chcú, aby najmenej stotisíc pútnikov bolo prítomno pri zatvorení Svätej brány. — Pravdepodobné je, že vtedy dojde do Rímu druhý veľký prievod anglických pútnikov pod vedením kardinála Vaughama, ktorý už zotavil sa zo svojej fažkej choroby. Kardinál odovzdá pápežovi Levovi XIII. čo dar jedon, drahocenný zlatý kalich s tou prosbou, aby tento kalich upotrebil pri prvej, nové stoletie zahajujúcej omši.

Slovenskí robotníci v Budapešti organizujú sa. V nedeľu, 25. novembra popoludní o 3. hodine mali veľké shromaždenie v hostinci Alberta Weisza na rohu Ujvášárter a Bezerédy-ulici. Pojednávalo sa o dvoch bodoch: Rovnoprávnosť v Uhorsku, polozenie slovenského ľudu a politickej strany. 2. Záležitosť založenia jedného vzdelávacieho spolku slovenských robotníkov v Budapešti.

Mor v Brémach. Na lodi «Marienburg», ktorá doplavila sa z Buenos-Aires do Brém, doniesli námorníka Kunze, ktorý zomrel nanáhle. Lekári konštatovali uňho pestis.

Zakázané jarmoky. Pre nákaznú pľúcnu nemoc statku sú v spišskej stolici na istý čas jarmoky na statok zakázané.

Z Nitrianskych Sučán nám sdeľujú: Dňa 11-ho t. m. bolo posviacanie nového organa a štýr zástav kostola nitriansko-sučanského. Posviacanie toto prekonal osviečený pán František Venczell, pápežský Prälát a vikár biskupa nitrianského. Nehľadiac na dialku a na nepohodlné počasie, z veľkomožným pánom Františkom Nemesek, kanonikom nitrianskym sa do Sučán unoval. Útraty nového organa, ktoré 2400 korún prevyšujú, pán veľk. František Nemesek, jakožto rodák n.-sučanský sám znášal, pre česť a slávu božiu s radosťou toľkú obeť prinášajúc, ba aj zaslúbil, keď ho Pán Boh bude živiť, že postará sa aj na budúce o chrám boží rodiska svojho. Najsrdečnejšie vďaky tomuto vznešenému mužovi veľk. p. kanonikovi v mene celej obci vzdávam, jemu blahoželám, s tým sľubom, že za jeho stále zdravie Boha všemohúceho prosím neprestaneme. Nech mu je sám Pán Boh odplatou! *Jeden občan.*

Požiar. Dňa 8. nov. v spišskom Jamniku 3 domy a 9 stodol zhorelo.

Vyznačenie anglických vodcov v Transvále. Z Londýna oznamujú, že lord Roberts, hlavný veliteľ anglických vojsk v Afrike povýšený bude za knieža, lord Kitchener dostane veľký kríž rádu kolenového podväzku a generál Baden-Povell, obranca Mafekingu, rytierský kríž toho istého rádu. Lord Roberts okrem kniežatského rangu dostane národný dar: 100.000 funtov šterlingov.

Ruština v Bavorsku. Na bavorskej vojenskej akademii uviedli ruštinu v tomto školskom roku za povinný predmet a určené sú pre ňu štyri hodiny týždenne.

Jeanne d'Arc.

«Slovenský Spolok» v Pešťbudíne vydržoval dňa 25-ho t. m. zábavný večierok, ktorý sa vzhľadom na neprajné počasie dosť dobre podaril. Programm večierka tvorily: «Hymna» a «Veniec slovenských piesni» prednesené malým sborom, vážne rečnenia p. Tretiaka a Jariabku, a prednesenie Urbankovej veselohry «Diabol v raji manželskom». Prevedenie zvláštne posledného bodu bolo výtečné, na čom nemalú zásluhu mali naše pekno-
 duché slečny herečky. Baruša slečny E. Pristašovej a Elenka sl. Gregušovej boli naozaj vzorné predstavenia a ostatné zástoje boli tiež podarene prevedené. Po prednáškách bola tanečná zábava. Z bratských kmenov našich sa súčasťnili na zábave vo väčšom počte Česi a potom aj Srbi. Obecenstvo sa až nad samým ránom rozišlo v najlepšej nálade. P.

Smrtná bitka. V spišskom Kravjane istý Jozef Urbán a jeho syn do bitky sa dali z Jánom Dragoš. Z nožom ho na toľko popichali, že i hneď zomrel.

Dobré chutnanie! Nedávno odbývala sa v Deakenburku v Pomoranoch sedliacka svadobná hostina, ktorá, čo do rozmerov a čo bohatstva jedál, nemá snád dosiaľ páru. Na svadbe bolo 450 hostí, ktorí zjedli 225 štvorcových metrov koláčov, 15 volov, 15 bravov, 150 kureniec a husí a vypili 310 litrov pálenky, 20 hektolitrov piva a 450 fliaš červeného vína.

Nešťastie. V spišskom Kotterbachu istý robotník menom Kalman Szepessi pri šibovaní vagonov tak nešťastlivo medzi dva vagony prišiel, že následkom utrpených rán zomrel musel.

Poprava. V Szatmáre dňa 22-ho novembra ráno o 7. hod. poviesli bratovraha Papp Bélu maďarsko-kalvinského zemepána na malom dvore väzenia. Delikvent sprevádzaný ôsmymi ozbrojenými strážnikmi pevno kráčal a stal si pod šibenicu. Strachu nebolo badať na ňom; sudca Morvay na hlas prečítal výrok smrti, načo kráľ. fiškál kývnuť katovi Balymu, ktorý pristúpil ku Papp Bélovi a v okamihu hodiac mu slučku na krk, rýchle ho popravil. Súdny lekár dr. Vajay po šiestich minútach konštatoval, že smrť nastúpila. Pred súdnou palotou shromaždily sa na tisíce obecenstva; poriadok udržovala jedna kompania vojska. Papp Béla celú noc nespál a choval sa pokojne. Poprava vzbudila v meste veľký ruch.

Pozor na deti. V Jánošfalve (biharská stol.) udal sa hrozný prípad. Alžbeta Benedeková perúc doma šaty pripravila si veľký kotál ľúhu. Vriaci lúh nechala na nízkom ohništi pripravenom na dvore a prebehla do susedov trochu porozprávať sa. Keď sa vrátila domov, dala sa do prádla, ale možno si predstaviť jej úžas, keď svojho dvojročného jediného synčeka Štefka našla v horúcom ľúhu k nepoznaniu — uvareného. Bez dozoru ponechané nešťastné dieťa tam sa tmolilo okolo kotla a padlo do horúceho ľúhu. Proti nepozornej matke zaviedla vrchnosť trestné vyšetrovanie.

Tri milliony korún stojí, dľa «Pester Lloyd», predbežne rakúsko-uhorská vojenská výprava do Číny. Pekná summa.

Ako vražedníci zabito najdeného Fridmannského (Spiš) notára Prokopovicsa sú maňovský mäsiar Jozef Gasner a fridmannský obyvateľ Adalbert Pleva v podozrení. Obydvoch už chytili. Oni to síce taja, ale všetky okolnosti na nich uvažujú ten strašný zločin.

Vážne pre ct. obecenstvo. Müllerov dupplovano-elektromagnetický kríž ači hviezda R. B. Nr. 86967, ktorý po celom Uhorsku obľúbený jest, má dnes jedno vysvedčenie po ruke, ktoré dôslovne uvádzame: Ctený Pán Müller! Nemôžem zamlčať, abych Vám moju najsrdečnejšiu vďaku nevyslovil, lebo jestli na svete účinnivého lieku jesto, nenie možno aby Váš prevýšil. Na jar tohoto roku bola moja matka, ktorá na žalúdok trpela a lúpaním napadnutá bola už tak zle, že vôbec nemali sme nádeje našu milovanú matku životu udržať. Bola ona viac kostre ľudskej podobná a nemohla žiadnym údom hýbať. Hľadal som utočiste u Vášho liečivého aparátu kríža to elektromagnetického R. B. Nr. 86967 a zkusil som ku môjmu najväčšiemu zadiveniu, že moja matka po štvorotýždňovom nosení Vášho aparátu lôžko opustila a teraz sa chváľa Bohu docela zdravo a dobre cíti. Ani nenie možno dostatočne na srdce klásť každému, kto na také choroby trpí, by sa na Vás obrátil a Váš požehnaný aparát sebe obstaral. Prijmite pane Müller, v mene našej rodiny ešte raz našu najsrdečnejšiu vďaku a milý Pán Boh nech Vám žehná a za Váš vynález sa Vám odplatí. Značím sa s povďačnosťou a úctou Juro Barth v. r. v Baračke, dňa 18. júla 1900.

Jaké kalendáre máme kupovať?

Veľmi odporúčame «Sväto-Štefanský kalendár». Vydáva Szt. Gellért nyomda, Budapest, VIII. Práter-utca 44. Kalendár tento je už dosť z predošlých rokov známy našim cteným čitateľom. Čo sa zovňajšku kalendára týče, bude on veľkolepým a prekvapí tohoto roku ct. odberateľov. Ale aj obsahom bude sa líšiť od všetkých iných kalendárov. Lebo okrem náboženských článkov sú v ňom aj také, ktoré ubohého ľudu až veľmi z blízka sa dotýkajú a sú v ňom také pravdy hlásané, ktorých nikde inakde nedočítate sa. Pritom utešené rozprávky a obrazy činia tento kalendár skutočne drahocenným. Vyznáme sa, že by nám bolo veľmi vzácné, keby ct. čitatelia naši usilovali sa čo najviac rozšíriť kalendár tento, aby naše pravdy a ponosy ozývaly a pretriasaly sa po všetkých kútoch našich ubohých Rodákov.

Cena jedného výtisku je 30 kr. (60 hal.), 10 výtiskov 2 zl. 50 kr. (5 kor.), 20 kusov 4 zl. 50 kr. (9 kor.), 50 kusov 11 zl. (22 kor.) už aj s poštovou trovou ak peniaze napred pošlete.

V tom istom duchu písaný je aj «Krest'anský ľudový kalendár» s utešenými obrazmi a rozmanitým obsahom. Cena tohoto je len 25 kr. (50 hal.), 20 výtiskov stojí len 3 zl. (6 kor.), 50 výtiskov len 7 zl. (14 kor.). Tieto výborné dva kalendáre dostať len u «Szent-Gellért-nyomda, Budapest, VIII. Práter-utca 44.

Schopnejší čitatelia našich novin mali by sa chyto obrátiť s objednávkou a hromadne kúpiť tieto kalendáre. Mali by nielen zásluhu za dobrú vec, lež mohli by si pritom aj dačo zarobiť, keby tak po nedieľkách predávali známym svojim kalendáre tieto po kuse, veď je v dnešný čas každému platný ten groš.

DOPISY.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Dôstojný Pán Redaktor!

Z Budapešte.

Vždycky s radosťou očakávam nášeho obľúbeného «Krestana» a prezerám, či sa voľačo dozviem v Valašskej Bellej, ale tam všetci spia. Tak sa ja už raz opovažujem niečo opísať. My sa z našej obce všetci zaoberáme s oknarským remeslom.

Teda jako som už viac rázy čítal o skáze remeselníckej v našom obľúbenom «Krestane». Tak aj ja chcem niečo sdeliť. Veru my oknári nemôžeme sa tiež pochváliť s naším remeslom; už je tiež všetko zkažené, lebo nás je všade veľa. Ešte by to nerobilo nič, bárs nás je aj priveľa, keby sa židia do nášho remesla nepchali a nekazili, potom aj všeliakí stolári sa nám babrujú v našom remesle za pol ceny!

Nuž ale sú to tiež remeselníci? keď druhým zo závidisti chleba odoberajú.

A to preto robí, lebo si lacno vyjedná jeho robotu, potom nemôže na tom zo zárobkom vinst tak si kúpi sklo a už to potom papre, fušuje, a keď to zle spraví potom sám sebe škodí, lebo druhý raz nedostane prácu. To je tá skáza remeselníkov. Ale každý remeselník drží sa svojho remesla a vyznaj sa v ňom dobre.

Ďalej chcem opísať, že keď sa človeku vraj trať robotu, nemôže sa zjednať. Sú tu aj taký lumpi medzi nami ktorý na inšie nehľadia, len aby si niečo vyrobil, ale len aby toľko vyrobil, čo by si mohol aspoň brucho ovlažiť zo zuzkou pálenky. Taký nedbá, aby si mohol vyššej zarobiť a niečo aj žene poslať, alebo rodičom na vyživenie.

Keď potom druhý dbanlivejší remesla oblokárskeho natrať nejakú robotu, nemôže sa zjednať! Prinde fušer naničhodný, popapre, pomyslí si, však vraj vyrobím na dve kvargle a na funt chleba, jako som to už aj od mnohých počul, a pri tom sa babre aj pol dňa. — Nuž načo je to? Dost smutno je to. Takto sa remeslá napravujú. — Ostávam s hlbokou úctou

Jeden mladý oblokár.

***

Piešťany.

Židovská bezočivosť.

Dňa 19-ho t. m. pán farár na odpčinu slúžil sv. omšu za nebohú kráľovnu Alžbetu, jako sa sv. omše po celej vlasti slúžili za jej dušné spasenie. Ponevác ale priam tento deň bola «pobožnosť» v Budapešti za nadporučika Wintera, syna to miestneho árendáša kúpeľov; všetci sluhovia kúpeľní, ktorých je veľký počet, jako aj úradníci tohoto árendátora sa ustanovili v smútkovom rúchu a sa vrúčne modlili za dušu v «Kristu Pánu» zo-

snulého žida. Čo viac, celé piešťanské obecnstvo pobalamútili, že oni si dali slúžiť sv. omšu za žida, čo keď obecnstvo uveriť nechcelo, ba aj sa začalo pohoršovať nad týmto nesmyslom, na otázku bol tiahnutý jeden úradník árendátor, tiež na omši prítomný, ktorý sa opovážil aj pred intelligentnými svedkami, medzi ktorými bol aj jeden farár, opakovať: že áno, oni dali slúžiť sv. omšu za žida, a na tom ani nič nenachádzajú, ba za spravodlivé pokladajú, aby katolícky kňaz za žida tiež sv. omšu slúžil. Ten farár osobitne sa presvedčil u pána farára na odpčinu Jozefa Tóth, že to je len všetko podlá lož, lebo on za nebohú kráľovnu, a nie za žida, slúžil sv. omšu.

Hľa takto nezbední sú už u nás židia, a jeho požidovčení sluhovia a úradníci! Nech ich to ctí. Ináčej však náš ľud už sa začína prebúdzat zo židovského tuhého spánku, a dá Boh, že so spojenými silami, hlavne ale zo spolkami, zastavíme cestu ďalšieho rozhadzovania sa pánov židákov.

Pravdomľuvný.

***

Zo Slanice (Orava).

Mnohovážený Pán Redaktor!

Dňa 29. októbra dostanovila sa kommissia zo strany stolice vyslaná na obecnom dome, ktorá mala na žiadosť občanov obecné účty na rok 1893—1899 preskúmať. Beh tej super-revisie sa vraj odbýval hladko, až pokiaľ sa na podiele peňazí za obecnú horu utržených neprišlo. Tieto podiele dľa zoznamu terajšieho rýchtára Jána Kurfaka, sa po vyvolení jeho skrze bývalého rýchtára jemu neodali.

A tak ponevác podiele tieto s roka 1893. až do 1898. sa commissii nepreukázaly, okrem toho aj cirkevné účty skze patričného manipulanta dokonale složené neboly, commissia na prevedenie super-revisie deň 12. novembra určila.

Tak sa zdá, že tu nebude všetko v poriadku. Uvidíme, čo bude ďalej s našou super-revisiou, a jak by potrebné bolo, ako nás zastúpi náš pán kraj. ablegát Zoltán Zmeškál, ktorý prez celý čas videl a slúchal super-revisiu.

Remeselník.

***

Z Námestova.

Dôstojný Pán Redaktor!

Prosíme úctive o uverejnenie a opravnenie týchto niekoľko riadkov.

21-ho októbra bolo ľudové shromaždenie, na ktorom do poldruha tisíce ľudu reč svojho milovaného krajins. vyslanca pána Zoltána Zmeškála s oduševnenosťou počúvalo.

Menovaný vyslanec sa v mesiaci októbri za dlhší čas medzi svojimi privržencami svojho volebného okresu bobrovského zdržoval, všade s veľkou radosťou výtany a prijatý bol. Židia sa jeho návšteve netešili.

Zvedavosti jejich konca kraja nieť; lebo sa nemôžu dozvedeť, kto v Námestove pre vyslanca tribun postavil? S našej stránky ale nech bude vrúcna vďaka tým našim milým spolubratom, ktorí sa o postavenie tribuny po-

starali. — Židia tunajší ale budú sa mať ešte aj na budúce prečo zlostiť. Jedná sa totižto o vernú dojnú kravu, ktorú sebe cez dlhé roky spokojne pocícovali.

Tou dojnou kravou poteraz žiaľ Bohu! sme boli mi katol. občania. Odteraz počnúc ale voláme jednohlasne: dojnou kravou, alebožto otrokami židov byť prestávame! Máme už totižto — potravny katol. spolok sa ešte poteraz pre isté príčiny utvoril nemôhol — dva sklepy, skrze katol. občanov založené, v ktorých skoro všetky pre domácnosť, hospodárstvo a remeselníkov potrebné články bez šudierstva a zdierstva sa dostať môžu. Ďalej máme mäsiara a spolu henteša tiež katolíka, statočného a spoľahlivého to byv. občana bánovského, ktorého za hodného držíme, aby sme mu za jeho obetivosť týmto braterskú vďaku vyslovili, lebo by sme ináč aj poteraz tri domy doterajšieho jediného to mäsiara žida Dunera s našich vymozolovaných halierikov vydržiavať museli.

Títo naši katol. sklepníci a mäsiar — možno povedať — ako obranci, na zrážku toho, že s jejich silami na vypomoženie naše nás sa zaujali, so strany katolíkov vyjmúc ešte niektorých zaslepených spolubratkov, sú podporovaní.

Čo tu robia ale židia Duneri? Nuž ponevác trom, už od niekoľko týždňov vyhľadovaným familiam počína v bruchu škriekať, behajú hore-dolu, a plným gágorom volajú, ľudí lapajú, slúžkam šatky sľubujú ktoré ku nim pojdu pre mäso. Nepomáha ale nič!

Ostatní kazarovci ale aby sa na našom katol. mäsiarovi predsi vypomstíť mohli, jemu žiadanú dovolenciu: sekať koširované mäso nevydali, ani vydať nechcú, a tak židia u katol. mäsiara tržif, sebe za veľký hriech považujú; ale my katol. občania sme od 100 rokov len u židovského mäsiara tržili. To má byť tá svornosť, láska, braterstvo medzi židmi a katolíkami, pravda len dľa pochopu jedného tunajšieho vypaseneho kazára?!

Držme sa tedy spolu milí bratia a spoluveriaci, a buďme rovnej a pevnej mysle, lebo len tak sme vstave odbíť všeliaké útoky nepriateľské na nás namierené.

Katolícki občania.

***

Z vidieku na Dušičky.

(Pokračovanie.)

Hlava VI.

Povinnosti členov.

§. 13. Kto za jakého člena spolku pristúpi, povinný je všetkým tým zaviazanostiam svedomite zodpovedať, ktoré s oprávnenosťou zodpovedného členovstva chodia, teda: zplátky s ním sviazané konať; povinnosti tie, čo im členovstvo nakladá, plniť a hmotný i mravný prospech spolku z presvedčenosti a oduševnenia s horlivou zaujatostou za česť ľudu slovenského a za moc i slávu vlasti z úcty ku samým seba a z osobného sebavedomia všemožnými zákonitými spôsobami napomáhať.

§. 14. Každý člen povinný je napomenutiam alebo vyzvaniam správy na plnenie členovských zaviazaností

čeliacim bezodkladne a pod farchou vytvorenia zo spolku zodpovedať.

§. 15. Každý zakladateľ, riadny a činný člen povinný je aspoň raz behom piatych rokov na valných shromaždeniach spolku sa súčastniť a na neho pripadnušie vyvolenia do správy prijať.

§. 16. Každý činný člen povinný je správou pridelenú mu spisovateľskú prácu vybaviť a s ňou spojenú prípravu ochotne podujat i verejné prednášky držať.

Hlava VII.

Správa spolku.

§. 17. Správa spolku záleží:

- a) z predsedu;
- b) z podpredsedu;
- c) z jedného správcu duševnej činnosti;
- d) z jedného správcu hospodárskej činnosti;
- e) z trojčlenovej správnej rady;
- f) z dvanásťčlenového výboru;
- g) z dvanásť náhradníkov;
- h) z jedného pokladníka;
- i) z jedného účtovníka;
- k) z jedného protidozorca;
- l) z jedného pravotára a
- m) z trojčlenového dozorného povereníctva.

§. 18. Predseda a v zastupiteľstve jeho podpredseda z požiadania alebo v páde udanej sa prekážky, svoláva valné shromaždenie a výborové zasadnutia buďto na zvyčajny riadny, predchádzajúcim valným shromaždením, poľažne výborovým zasadnutím určený deň, alebo v mimoriadnych prípadoch na deň výborom predchádzajúcim ku zadržaniu mimoriadneho valného shromaždenia vopred určený. Otvára tite valné shromaždenia a predsedá tak týmto do vyvolenia nim navrhnutého tohočasného predsedu, jako aj výborným zasadnutiam a ustanovuje zapisníka týchto a svoláva tieto dľa vyskytnuvšej sa potreby. Predkladá návrhy, vyrieka uzavretia; bdie nad pokojom a poriadkom porady; napomína a vytvára nezbedníkov; nariadí alebo zamedzí verejnú poradu; dozerá správne a neúhonné vedeniu všetkých spolkových záležitostí a vykonávaniu uzavretí tak valného shromaždenia, jako aj výboru a správnej rady; povoláva náhradníkov na miesto prekážaných výborníkov do zasadnutí; prezerá náležité vedenie účtov a stav pokladnice; predsedá správnej rade a bedlí nad prevedením jej uzavretí; zastupuje spolok na vonok a v oči tretím osobám, úradom, súdom a vrchnostiam, poveruje v páde potreby aj osobitného zastupiteľského pravotára; vymenúva pomocné a služobné osobníctvo spolkové z porady výboru alebo správnej rady, a koná všetky tie poriadky, ktoré môžu poslužiť ku dosiahnutiu šľachetného, dobrého, užitočného a krásneho povolania spolku, obzvlášte vererejnými prednáškami a vystupovaním; poukáže vyplatenie peňazí po 200 korún popri spolupodpise poukázky protidozorcom.

§. 19. Podpredsedu týchto sa všetky úkony predsedu v páde prekazení tohto z akejkolvek príčiny, alebo na požiadanie tohto a z jeho poverenia.

§. 20. Správca duševnej činnosti stará sa o spisovateľské diela, o získanie spisovateľských činných členov, vyberá a udržuje poriadok časový uverejňovania hotových prác a pridružuje úlohy a predmety jednotlivým činným členom ku spracovaniu dľa ich spôsobilosti a časovej potreby; predsedá správnej rade v otázkach duševnej činnosti zasedajúcej; sprostredkuje posudzovanie došlých prác a navrhuje udelenie odmien za občasnú došlú podarenú prácu; navrhuje predsedovi a poľažne výboru upotrebenie súcih osôb za opraviteľov rukopisov, za korektorov tlačív; zavádza prípadné poriadky k uverejneniu spisovateľských diel a vydávaniu novín, a s prívolením správnej rady uskutočňuje ich.

§. 21. Správca hospodársky predsedá správnej rade v otázkach hospodárskej činnosti, bedlí o dôkladné vedenie hospodárskych pomerov spolku, o náležité vtekanie členovských prípadností, o vplnutie príslušností za rozposlané tlačivá, o svedomitú dodávanie týchto členom a rozširovateľom i odpredavateľom, zaveduje sklad spolkových tlačív, prípadne zariadenú tlačiareň spolkovú a navrhuje predsedovi poľažne výboru súce osoby pre sprovádzanie výkonnej činnosti spolkovej ako sú: odosieltelia roznášači, tlačiarne pomocníčky, strojnici, kuričia, sadzači, sluhovia, a pečuje o to, aby získaní boli rozpredavateľia a rozširovateľia diel spolkových a. dozerá, aby príjmy spolku svedomite opatrované a vynakladané boli.

(Pokračovanie nasl.)

Iluský.

***

Hradište.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Prosím pána Redaktora, keby ráčili týmto mojím pár riadkom v našom obľúbenom časopise «Kresfane» voľajaké malé miestečko popriať, ponač z našej osady ešte žiadného dopisu nebolo. Je to dosť smutné, ale darmo je, kde neni odberateľov, odtiaľ nemôže byť ani dopisov, lebo vodcov takých nemáme, čo by ľud k dobrej spisbe poučovali.

Naša obec počítuje asi 1000 duší kresfiansko-katolíckych, medzi tými neni ani 20 inovercov. Mysleli by ste milí čitatelia, že tu taký počet kresfanov-katolíkov má voľake spolky, spolok úverkový alebo ružencový, ale u nás neni nič takého.

Ale všetko by to nebolo nič, keby aspoň ľud na citedelnosti kresfianskej neklesal, ale voľaktorí tak sa pozdravujú jako pohania, myslím že sa hanbia za meno Ježiš. U nás by nejední mohli čítať dobré noviny, keby im ich voľakto darmo posielal, jako Opravdového posielajú; ale aby si ich predplatili, radšie idú do šenku a tam tie peniaze na tej čertovej vodke hnusne premárnia.

Ale dá Pán Boh, že sa dožijeme lepších čias, keď zvíťazí ľudová strana! S úctou

V. M.

***

Stankovany.

Vážení Pán Redaktor!

Dopis z Rojkova v «Kresfane» uverejnený sa nám ľudákom zapáčil. V tom dopise je reč o jakomsi židovi,

ktorý v obci šarapatí. My výborníci obce Stankovany musíme pravdu povedať, že u nás niet žiadného žida. Spomínaný v «Kresfane» žid so židuľou je nie žid dľa obriezky, ale je kresfan židom nazvaný preto, lebo robí vždy a všade proti záujmom obce našej. Tento vôbec zošklivený človek je z pokolenia Jakubovho, ktorý behal ako šialený, aby mohol žida priviesť do našej tichej dediny. Teraz keď naši občania žida z obce vyhostili, odkázal nám tento syn z pokolenia Jakubovho, že je on sám židom. Sklep už otvoril, ale už prvý deň svojho kupectva bol skrže financa pokutovaný. Oči sa mu ešte celkom neotvorily. Ale príde čas, keď vystrievze.

Naši vtipní občania sa totižto zaviazali dobrovoľnou pokutou, že do jeho skľpu ani vtedy nepôjdu, keď by im potravné články od poly darmo dával. Tento dobrovoľný záväzok je znakom, ak veľice je novoupečený kupec u nás obľúbený.

My všetci máme v živej pamäti, ako sa on pri commissacii rozhadzoval, poznáme jeho figle veľmi dobre, vieme jakú škodu pri kommassacii pre jeho vystupovanie sme utrpeli, vieme kolko púšťa do chotára oviec; vieme jako zúri proti nášmu kresfianskému sklepu a kresfianskej krčme, jako by chcel panovať nad biedou a chudobou; známa nám je jeho pýcha a vysokomyseľnosť. Z tej príčiny naši občania chcejú pýche rohy zbití, aby sa presvedčil, že netrpia u seba žiadného zradcu, Judáša!

Občania! svornostou a spojenými silami premôžeme útoky nepriateľa, jako sme už posial viackrát nad neprevdou zvíťazili.

Výborníci.

K ctiteľom Levočskej Matky Božskej.

V čísle 38. týchto novín bolo oznámenie, že Mariánská studienka na Hore Levočskej, ktorá je v biednom stave, sa má obnoviť, a síce tak, aby tu bola postavená nová pekná kaplica, ktorá by zázračné žriedlo toto v sebe kryla. Kaplica táto bude veľká a vysoká, budú ju okrášľovať štyry pekné obrazy z troch strán.

Hlavný na 160 ctm. veľký obraz nad zázračným žriedlom bude vyobrazovať Srdce Panny Marie. Horné okruhlé menšie obrazy z troch strán kaplice budú: zo strany od kostola bude Navštívenie Panny Marie; z predku Sv. Anna; zo strany od lesa svätý Michal Archanjel. Obraz Srdca P. Marie dá na svoje útraty vyhotoviť istá nábožná žena z Košíc. Keď by sa niekto našiel, čo by aj z týchto troch obrazov niektorý chcel na svoje trovy venovať, nech sa prihlási u dp. Redaktora týchto novín. Peknú a vzáctnu pamiatku by zanechal a ku vybudovaniu a ozdobe tejto kaplice by prispel ak by túto almužnú z lásky k P. Marie obetoval. Každý z týchto troch

obrazov na blachu malovaných bude košťovať asi 18—20 zlatých. Doteraz istú cenu ešte neznáme.

Vybudovanie tejto tak peknej kaplice v tak príkrom vrchu, kde niet ani žiadnej cesty, bude drahé. Preto sa ešte raz obraciame z úctivou prosbou k cteným čitateľom a všetkým jak duchovným tak svetským čitateľom Levočskej Matky Božskej a v Jej svätom Mene prosíme v tomto úmyslu nás horlivo podporovať, a svoju almužnú čo skorej udeliť, aby sa táto kaplica už na jar stavať mohla. Len vtedy keď sa do jari potrebná summa síde, môže sa tá kaplica do budúcej slávnosti postaviť. Tedy dajme sa na to v mene Panny Marie všetci jej čitelia a pútnici, ktorí na túto svätú Horu k nej putujeme, a pri tohoročnom slávnom Jej korunovaní sme prítomní boli, a prekvapí nás na budúci rok zase nová radosť, z videuia a posväciania tejto kaplice. Vyslyš o Maria našu žiadosť, a povzbuď k tomu čitateľov svojich, aby sa to stať mohlo. S.

Na obnovenie Marianskej studienky na Hore Levočskej.

Z Košíc: Anna Hajdúk 200 korún; zo Spiša: sbierka pútnickej processie na kalvarii prešovskej 6 korún 40 hal.; N. N. 1 kor.; z Košíc: Anna Slezák sbierka 10 korún.

Odkazy redakcie.

Kováčom a zámočníkom do pozornosti. Dvaja mladíci chceli by ísť na remeslo ku poriadnemu kováckému, abo zámočníckemu majstrovi, kto by si ich žiadal, nech sa ohlási i s podmienkami u redakcii týchto novin. — **Hľadá sa poriadny** krajčírsky majster, Slovák bydliači v Budapešti, taktiež aj obuvnícky majster. Nech hlásia sa listovne u nás. — **Vp. A. Rojko.** List poslali sme. — **Vp. M. Jankola, Pittston Pa, Amerika.** Vaše priateľské riadky boli nám veľmi milým prekvapením. Budú nás ony povzbudzovať k vytrvanlivosti. — **Že prečo** ľud. strana neagituje vo východných stolicách slovenských, to má svoju dôležitú príčinu. Vec má sa tak, že tam niet ľudu, lež sú len polomrtvé, zotročené bytnosti. Čo je povedomejšie zuteká do Ameriky. Duchovenstvo, učiteľstvo od prvopočiatku nerobilo tam za ľudovú stranu nič, bo sa musejú trápiť s učením maďarskej reči. O «Kresťanovi» tam tiež nič nevedia iba ho napádať ako n. pr. Kurimský. — **Zaosek.** Keď Vám dve čísla dochodia, to Vás nech nemrzí. Vy nás nemusíte šetriť. Kto tak riadne platí a pritom tolko pre časopis píše, zaslúžil by aj 100 čísiel. Za poslané nám novšie práce srdečne ďakujeme. Také, ktorých predmet týka sa všeobecných zájmov vy-

berieme pre samostatné vydania ak Boh zdravia popraje. — **Prievidzan.** Také veci je dobre pretriasať, len keby sme dostatočného miesta mali. V budúcom čísle Váš dopis uverejníme. — **Št. Hl. Dolná Tuzla.** Nebolo by to zbytočné čo píšete, len je toho priveľa. No keď budeme mať miesta prepracovanú uverejníme. — **Sváko Darola.** V budúcom čísle. Ako badáte o tých pánoch aj v úvodníku píšeme. Keď tolki dopisujete, nemohli sme viac mlčať. «Hojže Bože, jak to bolí, keď sa junač roztráti!» — **Dlhomír Poľský.** Vďaka za doposlané nám verše! Redaktor to tak musí robiť, že dopraje miesta aj iným, keď vidí šlachetnú snahu vriacich duchov. — **Od Váhu.** No ale ste ho toho pána sporiadal! Vivat! Nebude ten nadávať nám viac do panslávov. Ale tak mu treba; mal poslúchať príslovie: čo fa nepáli, nehas. Ako nám bude možno uverejníme. — **Cseho,** tie kapsy objednajte si u «Keresztény szövetkezetek országos központja Budapest, IV. Molnár-u. 11.» — **Fandak A. Zuberecz.** 12 predplatiteľov na «Listv sv. Antona» sme si zaznačili. Prvé číslo dostanú na Sviatky. Platíť sa má napred, tedy aspoň po obdržaní prvého čísla. Za vašu podivuhodnú horlivosť prijmite naše srdečné vďaky. Divotvorný Svätý náš iste bude pamätať na Vás pred Bohom. Číslo i Vám pošleme. — **Ospalec** nám písal o tej istej veci. Ale či by takí páni ozaj mohli ostať liberálmi? Nuž ale jako to? veď ktorisi boli aj v Ríme, vedia teda, že Pápež ani liberálov, ani Poppera, ani Rátha, ani jeho karty nepožehnával! — **Dopisovateľ z V. Lothu.** Ďakujeme za správu. Prosili by sme v takých významných udalostiach hneď správu čo len na krátko podal a nečakať s tým tak dlho. Teraz už až v budúcom čísle môže to byť uverejnené. — **J. Br. Budapešť.** Ráďte len opísať, jako viete vyliečiť spomínané nemoce. Ak to bude pochopiteľné a pravdepodobné, nuž my to vďačne uverejníme. Ale keď ste Vy v Bpešti, či by nebolo možno nám s Vami osobne sa o tej veci rozprávať? — **Bývalý Letiču.** Čo najskôr uverejníme vám dopis, ale nie s podpisom že Letiču, lež obrátime to nazpät takto: učiteľ. To len preto, lebo niektorí to považujú za nie vážne.

Ceny potravných článkov.

Upozorňujeme ct. obecenstvo, že temer všetky ceny sú v korunovej mene značen. Teda dobrý pozor na to dať. Ďalej na miesto 100 klgr. (metr. cent) je mnohokrát tovar len po 50 kiloch značený:

Pšenica: Potisská 7·25—7·69 kor., peštianska 7·25 7·40 kor., z Báčky 7·25 kor., banátská 7·30 korún.

Raž: 6·60—6·90 kor.

Jačmeň: na krm 5·85—5·90 korún, do pálenice — kor., na várku — kor.

Kukurica: 4·30—4·70 kor.

Múka pšeničná po 100 kil.

Číslo:	0	1	2	3	4	5
Cena:	25·40	27·40	22·40	21·80	21·70	20·40
		6	7	7½	8	
	19·—	15·40	14·—	11·20		

Otruby po 100 kil.: drobné 8·80 korún, hrubé 8·50 korún.

Proso: 2·20—5·60 kor., všetko po 100 kil.

Ovos: 5·50— kor.

Strova: *Fazula* veľká biela a okruhlá po 7·75.—.— brnava 7.—.—, pestrá 5.—.—, drobná 9·25—9·75, cúdená —.—.—. **Hrach:** 10.—.—12.—.—, lúpaný 18.—.—. **Šušovica** horšia 11.—.—, lepšia 14.—.—. **Mak:** 25.—.—26.—.—, všetko po 50 klg.

Semená: Červená datelina nová 62.—.—70.—.—. Lucerna 41.—.—50.—.—, všetko 50 klg.

Sviňská masť 124—126.—.—, Slanina $\frac{3}{100}$ 120— $\frac{4}{100}$ 116.—.—, udená dobrá slanina 116.—.— po 100 klg.

Lekvár srbský transito 42.—.—44.—.— po 100 klg.

Petrolej trojkrížový 47.—.—, dvojkrížový 45.—.— za 100 klg. netto.

Olej repcový 80.—.—.— za 100 klg.

Remeň: funtovice k. 154—160; terey prima k. 150—158; anglické odpadky k. 145—148; teľaciny k. 460—470; pitlingy 270; koňaciny vrázkované k. —.—.—; tažené k. —.—.—.

Bliskavý remeň k. 145—150; prsné listy k. 175—180; horniacke futrienky: strednie k. —.—.—, väčšie —.—.— metr. cent.

Spiritus odaný rafinovaný 116·50—.—, denaturovaný 37.—.—37· $\frac{1}{2}$.

Spisy redakcii zaslané.

Rozpomienky a kresby. Napísal Pavel Kuzmány. Sú to samé kraššie, veľmi milé, zábavné a poučné rozprávočky. Sú ony zriedkavé skvosty v našej slovenskej spisbe: plné vtipu a pekných opisov, plné žartu a vážnych myšlienok. V nich vidíme Slovensko tak verne opísané, že láskou zahorí zaň každý, kto prečíta si Kuzmányho «Rozpomienky a kresby». Myslíme, že najkrajšie uctíme si pamiatku nebohého tým, keď rozširovať budeme tento krásny spis jeho. S tým i našu ľudovú spisbu podporujeme, lebo čistý zisk daroval na vydávanie spisov pre ľud. Cena jedného výtisku je koruna, s poštou o 10 halierov viac. Objednať možno knižočku i v administrácii «Ľudových Novín».

Srdce k Bohu. Katolícka modlitebná, poučná a spevácka knižka. Dľa P. Aug. Lehmkuhla S. J. a iných najlepších a najnovších prameňov spísal a pobožnému a pracovitému ľudu svojmu podáva Martin Kollár, farár v Nádaši, redaktor «Katolíckých Novín». So schválením najdôst. Ordinariatu arcibiskupského v Ostrihome. Na oslavu Spasiteľa Ježiša Krista koncom 19 a začiatkom 20. storočia svojim nákladom vydáva Spolok Sv. Adalberta (Vojtecha) v Trnave. 1899. Tlačou «Austrie» Franca Dolla vo Viedni. Str. 571. Cena neviaz. výt. 1 koruna 20 hal., viaz. výt. v plátne 2 koruny, viaz. v koži so zlatorezom 2 kor. 50 hal., v chagr. so zlatorezom 3 kor. a so spinkou 3 kor. 20 hal. Titulný obraz: Sv. Rodina.

Tlačou a nákladom Karla *Salvu* v Ružomberku vyšly nasledujúce odporúčania hodné spisy:

Hrsti príkladov. 220 príkladov zo života nábožného, veľmi poučných. Strán 131. Cena sošitého výtisku bola 30 kr., teraz 30 halierov; tvrdo viazaného 38 hal.

Na túto knižku zvláštne upozorňujeme. Na dary pre ľud a školákov lepšej nieto.

«Ja som nepoškrvené počatie,» to jest **Lurdská Panna Maria**. Modlitebná knižka. Spracoval Jozef *Kompánek*, farár veľko-ostratický. Druhé opravené vydanie s povolením cirkevnej vrchnosti.

Do pozornosti

pánom roľníkom!

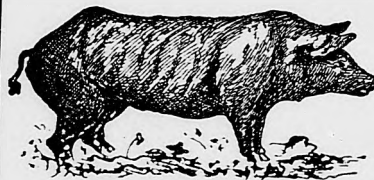
Každoročne objednávate mnoho hospodárskych strojov, a to z väčšej čiastky od firiem, ktoré Slovákom a kresťanom nežičia. Stroje sú obyčajne z ďaleka, drahé a v mnohých pádoch plané.

Kto potrebuje a chce si objednať **dokonalé, solídne a trváce hospodárske stroje**, — lebo príslovie je: čo je dobré, je i lacné, — nech sa obráti na nižepodpisného a žiada si cenník jeho hospodárskych strojov. Tento sa mu dopošle zdarma a franko. Veď už i železničný dovoz z Bytče je lacnejší, nežli z Nemecka, z Rakúska alebo z Pešti.

Michael Treskoň,

strojník a majiteľ dielne na hospodárske stroje
v Bytči (Nagy-Bittse).

Pozornosti našich hospodárov

čo najvrelšie odporúčame po celom svete rozšírený a za výborne účinkujúci uznalý liek

proti
dúlu sviň,

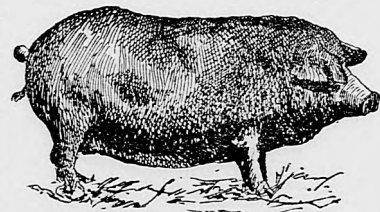
ktorý obmedzuje šírenie sa choroby tej; výbornou svojou chemickou slohou nielen od rozličných chorôb zachráni ošipané, ale aj vykrmeniu týchto v najväčšej miere pripomáha: o čom mnoho tisíc ďakujúcich listov a osvedčení svedčí. — Cena spolu s návodom jedného pôvodného polkilového balíka je

koruna 1.—

jednokilového väčšieho

koruna 1.80

19 kilového balíka franco
posiela

Szent-István gyógyszertár Somogy-Szill.

Taktiež tam je k dostaniu, pri lámke, lúpaniu, rheume, pri neduhoch krížov a iných kostí znamenite účinkujúci

Balsam proti lámke ktorý už premenohým prinavrátil úplne zdravie, — o čom pôvodné dokumenta svedčia. Pri riadnom

užívaní povyháňa akékoľvek neduhy kostí, organizmus nápadne posilňuje, a týmto spôsobom jeho prirodzená vlastnosť je, že telu mladistvú ohybkosť dodáva.

Cena jednej pôvodnej kor. 1.40. Jednej väčšej pôvodnej skl. kor. 2.40

KAROL MOLLER

vínokupec

v Trnave, Belokráľ u. č. 433.

doručuje

Biele stolové víno 1 litrovej fľaši 40 kr.
Biele pečienkové víno z pivnice p. gr. Teľkyho 50 kr.
Muškátové biele z roku 1895 s obsahom 7 zl. od gr. Teľkyho 75 kr.
Perla Karpátov, výbor vína z roku 1892, 0.6 l. Zvlášte pre chudokrevných a zotavujúcich sa chorých 85 kr.
Prázdne fľaše prijímajú sa nazad po 10. halieroch ak môj nápis je na nich.

Vína v sudoch.

Od 50 l. vyše bez dane po 100, 200, 300 l. atď.

Terajšia cena stolového vína je po 100 litroch 26 zl.

“ “ pečienkového vína “ “ 34 “

Ostatné putovanie do RÍMU!

1900. decembra 2-ho.

Cestovanie do Jeruzalemu a na Svätú zem

1901. februara 1-vej polovice.

Oby dve cesty riadi

„MAGYAR UTAZASI IRODA“

Budapest, IV., Zsibárus-utca 1.

Darmo a vďačne dáme vysvetlenie.

Neslýchaná lacnota!

1 kgr. bársakej farvy olejovej farby
50 hal. (25 kr.)

1 kgr. Prima Patent I-á Firnis 72 hal.
(36 kr.)

Samopozlatník.

Každý môže si sám pozlátit' obrazy lebo zrkadlo
spolu so štetcom 1 fl'asa 50 hal. (25 kr.)

Dostat'

u bratov Brüll

diel'novom sklade

Budapešť, VII., Dob-utca 46.

Dvojnásobne elektromagnetický kríž

Nie Voltov kríž!

R. B. Nr. 86967 uzdravuje a rozveseľuje, za čo dobre stojíme pri lámke, lupaniu, astmatických galibách, beznivosti hucaniu uší, migrenu, záduhu, isebli, bolesti nervov, infueneze, žltosti, udieraníu krve, krčom, proti všeobecnej slabosti a. t. d.

Nie tajní

prostriedok!

I 20-ročné choroby boli už takým spôsobom odstránené.

Celkom zvláštnym spôsobom upozorňujeme ctené obecnstvo, že môj apparát nemá sa pomýliť s apparátom Voltu, ktorý na základe svojej neužitočnosti nielen v Nemecku, ale i v Rakúsku je zakázaný, kdežto moja dvojnásobne magnetiční kríž nr. 86967 na základe svojej vymeranej liečacej sily zvláštnym spôsobom sú odporúčané. — Ten chorý človek, ktorý by týmto prostriedkom aspoň behom 45 dní nebol uzdravený, naspäť dostane svoje peniaze. Kde nič nemohlo pomôcť, prosím môj apparát upotrebiť.

Malý apparát stojí 4 krun. ktorý je len pre deti a pre veľmi slabé ženy.

Veľký apparát 6 krun. Pri ťažkých chorobách zastaraných aj 20 rokov sa má upotrebovať.

Len pre zastaralé choroby a infuenty. S dobierekou alebo s vopredným poslaním peňazí rozposiela hlavná ústredná predávajúca miestnosť pre vlast' a cudzozemsko

ALBERT MÜLLER,

Budapešť, V., Vadász-u. 42. M. Kálmán-u. na rohu.

Založená 1735.

Telefon 395.

Mestská lekáreň k ČIERNEMU ORLOVI

Temešvár,

vnútorné mesto, námestie sv. Juraja

Adresa telegramu: Mestská lekáreň, Temešvár.

Chýrečný aether proti lámke a lupaniu je najvýbornejším prostriedkom proti lámke, lupaniu a iným rheumatickým chorobám, proti trhaniu, bolesti nervov, pichaniu, boleniu zubov atď. Účinok je istý a chytrý, obýčajne po 1—2 natrení. Nesčíselné vďakočinenie to dokazujú. Cena fľaše 2 koruny, cena fľaše na prábu 1 koruna.

Vodka na prsá a na pľúca: Výt'ah z kolociera s vápnom fosforového kyslíku stal sa svetochýrnym následkom výborného výsledku, doposiaľ je neprekabáteným prostriedkom hojacim, uľavujúcim a soslňujúcim zvlášte pri kašli, somárskom hurute, pri zlých pľúcach, pri pľucovom hurute, pri zachripnutí atď. Vela vďakočinení potvrdzuje istý výsledok tohoto prostriedku. Cena jednej fľašky 2 koruny, fľašky na prábu 1 koruna.

Krv čistiacie pilulky temešvárskej mestskej lekárne veľmi dobrú stolicu robia, ktorá chytro a prajne účinkuje bez toho, že by prameňom krčov bola, alebo aj v tej najmenšej miere nebezpečná bola, a preto tie pilulky odporúčame zvlášte pri tvrdej stolici, pri žalúdočnom hurute, pri zimnici, keď človek nemá chuti po jedle, a pri všetkých chorobách tak žalúdka, jako i brucha. Jedna škatulka 42 halierov, šest' škatuliek 2 koruny, 10 halierov.

Tieto vyprobované a za výborné uznane prostriedky dostať jedine v temešvárskej mestskej lekární, a len vtedy sú opravdivé sú-li obdarené obrannou známku a podpisom. A preto varujeme sa falšovaných a napodobňovaných falšovaných vecí.

Posielame s doberkou, alebo predbežným poslaním summy (i s pričinením 32 halierov na balikovanie a poštové útraty) Objednané vyše 10 korún franco.